

GRABIECAS

Labanakt, labanakt, šumyti!
Aš eičiau į smuklę, bet jau neįstengsiu.
Labanakt...

(Užmiega.)

CHOCHLIKAS

Kokie jie negudrūs, tie žmonės!
Įkaušo — ir, pelkėj rausvoj išsidirbęs,
Užmigo. Teeina dabar čia Goplana.
(*Atėina Goplana su Skierka.*)

GOPLANA

Ak, kur jis? Užmigo... Lai auštantis rytas
Šviesiais spinduliais jam nuskaidrina veidą!
Bet reikia, kad rytas pusiau apsimiauktu,
Taip saulę gailiaja rasa jis pridengtu.
Kad ši, maloni, į akis jam nežertų.
Chochluti, priimk iš dosnios mano rankos
Už jį sau dovana...

CHOCHLIKAS (*imdamas dovaną*)

Riešuta kiaura,
Pilnutį tabokos supuvusios... Dėkui!
Dvi dieni aš vaišinsiu slogom kaimiečius
Įkaušusius...

Pamilo?

Abi.

56

GOPLANA

Ar galvoj negerai jam!

SKIERKA

Atvyks jos į giria aviečių ieškoti,
Kaip ašai kalbėjau...

GOPLANA

Patark, ką daryti!

SKIERKA

Apnik Balladinai pajuodusią širdį.
Aš joj pastebėjau pavýdo ugnele...
Daugiau nei pavýdo...

GOPLANA

Ką veikė jos naktį?

SKIERKA

Alina, maldaudama Dievą pagalbos,
Ramutė užmigo ir uogas sapnavo.
Graži Balladina, įžiebus žvakutę,
Išėjo, nes kažkas supliauško uosyne.
Aš įkandin bėgau naktinės kelionės
Jos paslaptį tirti. Kaip šmėkla miglota,
Drebėdama tyliai ji ėjo per pievą,
O žvakės liepsna pro baltųjų jos pirštu
Staurus plyšeliuis, kaip iš rožės taurelės,
Čia švietė — čia geso, čia švietė — čia geso.
Pabudo paukštėlis ir vėl jis užmigo...
Taip tyliai ji ėjo, lyg lengvas vėjelis...
Taip tyliai ji ėjo... Jos aukso vainikas
Nuvyto ir tuoj nuo galvos jai nukrito.

57

Sustojo... Klausau aš... Jos tylūs žodeliai
Paskendo į uosio lapelių ošimą...
Jai kažkas atsakė...

GOPLANA

Gal būt Balladinos

Bičiulė?

SKIERKA

Ne!

GOPLANA

Kas gi?

SKIERKA

Tu nori žinoti?

GOPLANA (*rodydama i mie-*

ganti Grabieca)

Gal jis?

Taip.

GOPLANA (*Cochlikut*)

Chochluti, liečiau gi tau sekti,

Trukdyt jiems!

CHOCHLIKAS

Juk meilei tik velnias patrukdo.

GOPLANA

Skierkuti, idėk į varlės jį kaušeli

Ir mesk ežeran jį, lyg katina valty!

SKIERKA

Valdove, geriau jau mane nužudytum!...

58

GOPLANA

Žudyt man užginta, bet bausti galiu aš.

SKIERKA

Chochluti, keliaukime valčio ieškoti.

(*Chochlikas, raukydamasis, kaip nepaklūsnius vai-*
kas, nuėina paskui Skierka.)

GOPLANA (*viena*)

Tat matė jis mylimą! Matė ją naktį!...

Baisus prakeikimas!... Jis vakar ją matė!...

Lai visos tos žvajgzdės spindėti paliauja,

Kur vakar įjėm švietė! Lai mėnuo užgęsta!

Lai angelo tako liepsnojančios pėdos

Į dulkes pavirsta! Jie matės? O, vargas!...

Kad toji mergaitė nors vieną man žvilgsnį

Parduotų už viso pasaulio žemčiūgus...

Ak, kaip ji nubausi? Aš mėlyna juosta

Tapsiu ir mazgais iš žieduotų girendų

Mirtim jį pasmaugsiu... Bet — ne! Juk jis gyvas

Išeitų iš šito vainiko, o ašai,

Krūtinės žiedais pražydėjus, nualpčiau...

Ak, kaip ji nubausi? Lai visas jauga

Liūdnan jis žilvitin, žievėj pasijunta!

Lai šito žilvičio kiekvienas lapelis

Nusvyra, lyg, tartum, nuliūdęs dėl kaltės,

Jis svirtų ir verktų... Kai taps jis tokiu man,

Kai verkiančiai raudančiais žodžiais kalbės jis,

Ak, kaip aš raudosiu, kad verkia žilvitis!...

(*Skierka sugrįžta.*)

59

SKIERKA

Gerai uždarytas upeliais jis rieda,
Vartlės pasimirusios straigėn ikibės,
I ežerą plaukia...

GOPLANA

Išpiauiki man rykštė!

(*Skierka paduoda Goplanai vytele.*)

Pabusk, mylimasis! Pabusk, mylimasis!
Sakyk man, kodėl tu?...

GRABRIECAS (*užsimiegaves*)

Čia miegu? Aš girtas...

GOPLANA

Sakyk man, kodėl tu, lyg meilės lakštutė
Saldžiai sučiulbėjus?

GRABIECAS (*pusiau sapnuodamas*)

Ei, duokš baravyką,

Kad būtų minkščiau man miegoti! Nenori?
Tai nerkis į kūdra, žuvie tu, baidykle!

GOPLANA

Patirki Goplanos tu valdžią!

Į žemę įauk ir iš žemės

Išauki žieve apsilvilkęs

Ir raudančiais lapais žaliuoki!

(*Grabiecas prasmenga žemėn — ir toj vietoj išauga žilvitis.*)

Žaliuoki, nuliūdęs žilviti,

Ir skųskis, kai skriaus tave paukštis,

Kai grauš tave riedančios bangos,
Kai šėlstantis vėjas išpūstys tau tavo
Žaliuosius lapus po giryna.

Skierkuti, atsiusk čia lakštutę! Lai ji tam žilvičiui
Dainuoja meilus žodužėlius, lai moko
Mylėt ji ir verkėti!

Tačiau lai nė vienas kranklys čia
Nedrišta liūdnei jam krankstėti
Giesmės šermentinės,
Nes šitas žilvitis nemiręs.

SKIERKA

Kaip jis puikiai sužaliavo!
Kaip gėlėms ir dangui lenkias!
Ak, žmogus žilvičiu tapo
Gražesniu už patį žmogų!

GOPLANA

Tegu Balladinos meilužis nūn laukia,
Lai dairo merginų jis savo šakotom
Akim iš žievyno!...

SKIERKA

Merginos dvi eina!
Ant jujų galvų ašotėliai moliniai!
Jos ieško aviečių.

GOPLANA

Greičiau į lapiją!

(*Goplana ir Skierka pasislepia. — Ieina Alina su
asočiu ant galvos.*)

ALINA

Ak, kiek čia aviečių! Ir kókiós raudonos!
Kaip spindi ant uogų rasa kriškštolinė!
To Kirgoro lūpos taip pat juk raudonos,
Kaip šitos avietės... Rasotos žibuoklės,
Nedūsaukit, mielos, — aš neturiu laiko
Žibuoklių rašyti, nes mano sesulė
Pririnkns ašotėlį ir, grįžus iš miško,
Paims karaliūna, o aš su žibuoklėm
Liksiu netekėjus... Ak, mielos žibuoklės,
Nors būtumėt aukso jūs rožės, geriau man
Avietės...

(*Dainuoja ieškodama aviečių.*)

Ak, mylimas mano,

Kaip gera svajoti!

Nešu aš brangiajam

Aviečių ašoti.

Nes mano puikiam bernužėliui

Brangesnis aviečių ašotis,

Neg laukas užsėtas. O!

Neg laukas užsėtas!

(*Ji ieina į mišką. — Ateina Balladina su ašočiu ant galvos.*)

BALLADINA

Tiek maža aviečių! Ak kókiós raudonos!

Kaip kraujas! — Tiek maža — vai, kur man pasukti?

Vai, kur man pasukti? Dangus toks raudonas,

Kaip kraujas... O, saule, kodėl kruvina tu?

Geriau jau naktužė, nei tokis man rytas...

Ak, kur gi seselė? Tur būt ji į dešne

62

Nuėjo — ir pilną ašotį pririnko.

O aš čia uogyne klajoju pasiutus

Iš skausmo ir ašarom laistau rasužė.

ALINA (*iš miško gūžumos*)

Sesele! Brangi sesutėle! Sesuže!

Vai, kur tu?

BALLADINA

Koks linksmas Alinos balselis.

Tur būt jau pririnko...

(*Ieina Alina.*)

ALINA

Na, ka, sesutėle?

BALLADINA

O ka?

ALINA

Pririnkai jau?

BALLADINA

Vai, ne.

ALINA

Balladina,

Ka dirbai?

BALLADINA

Gi nieko.

ALINA

Blogai, mano rože...

O man jau betruksta vienos tik uogelės.

BALLADINA

Paimk ją iš mano ašočio! ..

63

ALINA

Brangioji!
O, mano sesele! Tai kur gi buvai tu?
Drauge juk išėjom. Turėjai tu laiko.
Juk ašai girios tau nepavogiau, sese.
Kodėl tavo veidas taip baisiai išblyškes
Ir lūpos sukastos? ..

BALLADINA

Todėl, kad iš tavo
Asočio, kaip piktos gyvatės, sužiuro
Avietės ir priekaištais širdi man gelia...
Eik tapk Kirkoriene! O tavo seselė,
Kaip jautis, trauks žagre, alieju darys ji
Iš badančių sėklių, baurių aguonų...

ALINA

Vai, gėda tau, sese... Prašau nesikrimsti
Dėl laimės manosios...

BALLADINA

Cha cha cha!...

ALINA

Ką reiškia

Tas juokas baisesis? Sergi tu, sesele?
Jei širdį tau stelvartas graužia, brangioji,
Tai tu pasakyk man... Bet Kirkorą myli?
Labai tu ji myli? Visa savo siela?
Mat riterių daug dar pasauly gyvena...
Aš, tapus valdove, tau vyrą išpiršiu...

BALLADINA

Tapsi tu valdove? Tu! Tu!
(*Išsitraukia peilį.*)

64

ALINA

Balladina!

Kam peilį išsiėmei? ..

BALLADINA

Peilį? Prieš žaltį,

Kuris ten...

ALINA

Tu pamėlynavus, išblyškus!
O, putino uoga! Vai, kas tau? Vai, kas tau?
Kodėl išblyškai taip? Ak, kaip man baugu čia!..
Pratark nors žodelį! Susėskime ščia
Ir pasikalbėkim — gyvai, iš širdužių,
Kaip dvi sesutėli.

(*Sėsdama ant žalės.*)

Aš Kirkorą mylin.

Bet, ak, ne todėl aš ji myliu, sesele,

Kad didis jis riteris, turtų valdovas,

Kad turi jis puikią karietą, daug aukso.

Be abejo, miela, kad dėvi jis auksu,

Kad kardas šveitrus jo, kad turi tarnų jis.

Sakytum, jis pasakos riteris, gimęs

Iš didžio karaliaus ir radęs girioj šioj

Užkeiktą karalių dukraitę.

BALLADINA (*kildama, sumišus*)

Ak!..

ALINA (*kildama*)

Miela!..

Vai, kas tau?

Balladina 5

65

BALLADINA (*vis labiau pamėsdama*)
Jei ašai tave nužudyčiau?...

ALINA

Vai, ką tu kalbi?..

BALLADINA

Atiduok man atvietes!...

ALINA

Kas žino, sesule? Jei meiliai prašytum,
Jei lūpas Alinai karštai išbučiuotum,
Gal būt ir išgautum... Bandyk, Balladina...

BALLADINA

Prašyti?..

ALINA

Kitaip nematyt tau aviečių.

BALLADINA (*žengdama prie jos*)

Ką?

ALINA

Mat, sesutėle, man šitas asotis —
Tai laimė, tai vyras, tai mylimas mano
Tai mano svajonės, jungtuvų vainikas,
Tai viskas...

BALLADINA (*su įkyriū pasutimu*)
Sakau, atiduok man asotį!

ALINA

Sesele!..

66

BALLADINA

Giirdi tau! Nes ašai...

ALINA

Nes ašai!..

Na, ką? Vieton uogų pridėsi asotin
Sausųjų gliukų, žilvičio lapelių?
Bet ką čia... Juk ašai greitesnė... Per čižą
Aš strikt tik pastrikt...

BALLADINA

Tu?

ALINA

Juk aš, iš tikrųjų,
Bematant pralenkčiau tave, sesutėle...

BALLADINA

Tu!

ALINA

Tik nesitartink! Taip dega tau akys...

Pati nežinau aš, kodėl taip baugu man...

BALLADINA

(*artinasi prie Alinos ir ima ją už rankos*)
Man irgi baugu taip... Ak!... Gulkis ant žemės!
Giirdi tu?..

ALINA

Ak, leiski!.. Aš mirštu...
(*Krinta žemėn*)

BALLADINA

Ką mąno

Jai rankos padarė?.. O!..

5 67

BALSAS IŠ ŽILVIČIO

Jėzus Marija!..

BALLADINA (*mustebus*)

Ak, kas čia? Čia kažkas suriko? Gal būt aš
Pati už save čia meldžiaus?.. Moteriškė,
Gyvatė, sesuo — ne sesuo... Aa!.. Kraujas!..
Čionai — ir čionai —

(*rodydama i kakta sutepa ją kruvinu pirštu*)
ir čionai va! Kas žudo

Dėl uogų asočio seselė? Jei kas nors
Paklaus, pasakysiu, kad aš. Negaliu aš
Meluoti. — Ak, kaip tai? Dar vakar aš bučiau
Prisiekus, kad ne! Ak, i miška!.. Kelionė!..
Tegu vakarykštė širdis poteriauja
Už nuodėmę. Vakar gulau be maldos aš.
Blogai, ak, blogai! O jau šandie ne laikas...
Juk mato gi Dievas... Be jo aš gyvensiu...
Aš jį užmiršau... O!..

*Balladina bėga i miška. — Ieina Caplana ir
Skierka. — Aina guli nužudyta.*

GOPLANA

Ak, koks baisumėlis!
Kaip žmonės peiliu taip save pasipiauna?
Ko griebias žmogaus apsukrumas išgelbėt
Gyvybei, visai nežinau aš. Mes, dvasios,
Nežinom žolelių, kur žaizda pagydo.
O jį dar šiltutė! Gal būt dar gyva jį?
Miške atsiskyrėlis rankioja žolę.

Jei jis ja globotų, gal būt sugražintų
Jai jauną gyvybę. Ak, bėki, Skierkuti,
Pakviesk čia tą senį!

(*Skierka nubėga.*)

Spjgliuoti erškėčiai,
Jei kraujo liejike ant kelių sukliuptų,
Jūs jai išsitieskit po klopčėių,

Lai bėga ji, plakama vėjo,

Išgasdinta upės skambių ašarėlių,

Kaip sesės verksmu šiurpulingu...
Štai eina piemuo, tas pasaulio klajūnas,

Iš laimės šalies išsvarytas, kurs šandie,

Neradęs sau mylimos, įsimylėjo

Padangės ir žemės grožybę... Štai kūnas!

(*Nueina i miška. — Ateina Filonas, žiūrė-
damas i dangų*)

FILONAS (*emfaziškai*)

Kam švieti man, mylimi žmona Titano,
Tu veidu savuoju, kurs rausta ir bala?
Kam švieti man Tebai? Tu, kupinas meilės,
Lig ryto alpai ant Tetidos krūtinės,
Dabar gi varai tu pašėlusius arklius
Ir rasą barštai iš padrėkusių rūbų,
Laimingasai Tebai!.. Išblyškus Diana,
Gėrėdamos tavo liepsnojančia galva,
Nuo Endrimiono žydryneje slapstos,
Tavais spinduliais sužeista i pat širdį...
Juk meilė — tai saulė, padangė, gyvybė!
O aš nemylėjau! Ak, vargas man, vargas!

(*Pamato Alinos lavoną.*)

Ak, kas per dievystė? Kaip marmuras baltas!
Ji nebe gyva jau? Ak, kaip panaši ji
Į nemirtingąsias — ir jau be gyvybės!
Kaip gailiai jos rauda nuliūdęs žilvitis!
Nejau mano siela, jautri ir svajinga,
Nemoka jos verkti? Širdies viengungystėj
Išdžiuvo jos ašaros!.. Na ir graži ji!..
Kiek vakar jausmų jai žydėjo krūtinėj!..
Kaip tiko jos galvai jungtuvų vainikas!..
Kiek kaupėsi meilės!.. O šandie!.. Mirtis jai
Išrovė gyvybę ir, pražūčiai mано,
Jai, mirusiai, suteikė dieviško grožio...
O, angele mano, mirties mylimoji!
Kaip meliliai ranka jos baltoji suspaudė
Molinį asotį... Iš juodo asočio,
Štai, byra avietės, o iš alebastro
Krūtinės čiurlena antrasis upelis,
Gražesnis už uogų raudonąjį kraują,
Už tas čia krauju dvi pražydusi upi...
Dvi sąžini persekios tavo žudika...
Tai miško tik žvėrys galėjo užmušt ją...
Žmogus negalėtų... O, Dieve!... Štai drybso
Ruda geležis... Tai žmogus ją nužudė!..
Nuo jųjų minios tik danguj pasisiėpsi...
Miegok, mano miela! Tavęs neprikels jau
Tas bučkis manąsis, mane gi užmuš jis...
(*Bučiuoja mirusiąją i lupas ir pakelia peli.* —
Vienuolis ateina.)

VIENUOLIS

Ei, stok, užmušėjau! — Jis geležį slepia
Prie savo krūtinės!..

FILONAS

Pažvelki i ją! —
Aš mylimą savo radau čia negyva.

VIENUOLIS

Kieno gi čia kardas žiedus jau kuoja?
Kas šitąjį tyrlaukį laisto krauju čia?
Ar Popelis čia atsikraustė — ir terši
Šio miško baltąsias lelijas?

FILONAS

Tą kraują
Aš rauda nuplausiu...

VIENUOLIS

Ak, gėdykis verksmo!

FILONAS

Ak, mirė!.. Žiūrėk tu! Žiūrėk! Čia padangės
Gėlele! Čia giltinės pėdsakas pievoj!...
Mirties čia žvaigždėlė...

VIENUOLIS

Tu jaunas ir tvirtas.

Paimki negyva i savąjį glėbį!

Ir aš tau padėsiu ją nešti i celę.

Turitu aš žolelių...

FILONAS

Tu alpstančiai dvasiai

Vilties vėl priduoti. Tu ištiesi ranką

Nuliūdusiai sielai, kuri jau krypavo
I gatlesčio kapa. Vai, leisk nusilaužt man
Šakelę žilvičio, kur mylima mano
Pakrito ant žemės, žiauriai nužudyta.
Aš čia išvydau ją! Aš čia pamilau ją
Anksčiau negu jos netekau!.. Praeity jau
Švytuoja man laimė. Aš nepraturtėjau
Suradęs sau turta...

(*Nusilaužia žilvičio šakelę.*)

BALSAS IŠ ŽILVIČIO

Nelieski, aš girtas...

FILONAS

Žilvitis prabilo!

VIENUOLIS

Tai miško šetonai.

Žinau aš gerai juos. Ne kartą jie stuksi
I celės langelį...

FILONAS

Miške angelų yr,

Bet jau nebegyvi...

VIENUOLIS

Nešk angelą savo!

(*Filonas paima Atimos lavoną ir mėtina su
Vienuoliu. — Iš Miško gilumos ateina Go-
plana su Skierka.*)

72

GOPLANA (*rodydama i žilviti*)

Nedorėliai žmonės! Kas davė jiems teisės,
Kaip drįso nulaužt jie žilvičiui šakelę?
Jam reikia kentėti...

SKIERKA

Kažkokis kartumas
Ištryško iš jojo žaizdos. Tai vanduo bus,
Liepsnoje išspaustas iš grūdo kvietinio,
Kur žmonės vartoja...

GOPLANA

Tai ašaros rieda...

Kaip gaila man jo kiekvienos ašarėlės,
Kai rieda ne man jos iš mielo akelių...
Rytoj, mylimasis, tu būsi jau laisvas,
Rytoj tu prikaišiosi savo žiauruolei,
Kad ji nuo pat ryto lig ryto ikankino...
Ai, slėpkis, Skierkute! Žiūrėk Balladina
Paklydus per mišką ateina. Kokia ji
Išblyškusi, pamelsvus!... Jos kasos paleistos!...
Aš, veidą paslėpus, sėsiu po žilvičiu,
Jos sesės balsu aš i ją kalbėsiu
Ir ją aš, pamišusia, graušiu ir graušiu...
(*Skierka mėtina.*)

BALLADINA (*ibėga i sceną pamišus*)

Ak, vejasi vejas — sesers klausinėja...
Aš balstai jam rėkiu: ji mirė, ji mirė!...
Ir medžiai vis šaukia: kur tavo seselė?...
Norėjau aš kraują nuplauti... Jos veidas —

73

Tylus ir ramus toks — iš erdvės žiūrėjo...
Ak, kur atėjau aš? Čia rauda žilvitis...
Tas pats jis, kur ašai... Sesele!.. Gyva tu!..

GOPLANA

Sesele!..

BALLADINA

Kaip baisiai šauki tu, sesute!
Lavonas man moja išblyškusių delnų...
Kiekvienas plaukelis man sąžine virpa
Ir tempia atgal, pasišiaušęs. Bet kojos,
Lyg žemėn įaugę...

GOPLANA

Ar liūdinti siela
Nesako tau, sese, kad tu nusidėjai?
Ir jeigu seselė gyventų?..

BALLADINA

Gyventų?

GOPLANA

Ar antrą tu kartą galėtum užmušt ją?

BALLADINA (*dairydamas aplinkui*)

Aš pamečiau peilį.

GOPLANA

Per trumpas jis buvo,
Tas peilis, sesele...

BALLADINA

Ne mano tai kaltė.

74

BALLADINA

Sesele, bet jeigu atleis tau Alina?
Jei viską pamirš ji ir tars tau: sesele,
Aš šitokį sapną regėjau: sutemus,
Dar tau su žvake neišėjus į mišką,
Pas mus atkeliavo toks riteris šmėkla,
Ir tuoj jis pamilo abi sesutėli
Ir liepė jom eiti uogaut... Sapnavau aš,
Kad, mudviem įėjus į tankųjį mišką,
Tu dūrei peiliu man... Ir aš nubudau tuoj...
Eiva pas būreją, ji sapną išaiškina...

BALLADINA

Tai sapnas, sesute... Ir man taip atrodo,
Kad visa tai sapnas...

GOPLANA

Jis nieko nereiškia.

BALLADINA (*susimasčius*)

Tai sapnas...

GOPLANA

Ir mus tik išbars motinėle,
Kodėl taip ilgai mes užtrukom giružėj.

BALLADINA

O riteris...

GOPLANA

Dingo...

BALLADINA

Negalimas daiktas...

Ak, Dieve! Baisu! Jis, kaip sapnas, pradingo?

75

GOPLANA

Bet aš nenumirus!

BALLADINA

Geriau tu numirtum!

Tai sapnas? O, varge! Jau protas priprato,
Kad tu jau numirus. Netrukus aš būčiau
Jau kraują nušluosčius — ir būčiau laiminga...

GOPLANA (*atidengia veidą*)

Ir būki, šėtone! Sesuo jau numirus.

BALLADINA

O, didisai Dieve! — O tu kas per šmėkla?

GOPLANA

Aš krikštolo taurė, kur viesulai neša
Iš erdvės bangyno ir rytmečius puošia
Gėlių spalvomis. — Bet gali nesijaudint —
Aš tavo žudynės žmonėms nesakysiu.
Liksi amžinai surišta tu likimo
Su riteriu. Riteris ir užmušėja!
Žudikės ranka nepaliaus nusidėti...
Tat džiūk amžinai paslapties kančiomis tu!
Kiekviena avietė išduot tave gali!
Žilvitis taip pat tave matė!
Žieve išdainuos jis...
Bijoktis tu medžio!
Bijoktis gėlių tu!
Kiekviena lelija ir rožė baltoji,
Jungtuvėms atėjus ir joms užsibaigus,
Dėmėm purpurinėm

Kiekvienu lapu raudonuos tau...
Keliauk su ašochiu!... Aš tau netrukdysiu.
Gamta, ižeistoji žudynės,
Tau keršys... Keliauki namolio!

(*Balladina paima iš Goplanos rankų Ainos* *ąsotį ir tylėdamą nueina.*)

Nuejo — ir kraują išplaus iš drabužių.
Bet káktój raudona dėmė pasiliks jai.
Aš jos neįspėjau. Tačiau ir nereikia.
Ta josios dėmė neišdils jai iš veido.
Dabar aš eisiu pabėgiot ant bangužių.
Tos nuodėmės juodąjį vaizdą mesiu aš
I skaidrujį Goplą. Mėnuliui sušvitus
Aš grįšiu klausyti, kaip rauda žilvitis.
(*Nueina.*)

ANTRAS PAVEIKSLAS

*Našlės trobos priebūtis, paskendęs liepos uksmėj. —
Našlė ir Kirkoras sėdi ant suolo.*

Negrižta merginos...

KIRKORAS

NAŠLĖ

Sugriš, karalaiti!

NAŠLĖ

Sugriš, kaip žaselės, viena paskui antra,
Viena paskui antra. Ak, ašaros liesis
Per seną man veidą Aukščiausiojo garbei,
Kai dukras išvysiu...

KIRKORAS

Katra gi pirmoji?

Nejau Balladina?

NAŠLĖ

Tur būt, Balladina.

Ji visad pirmoji... bažnyčioj ar taip kur...
Vargonams sugaudus giesmele užtraukia.
Alina taip pat vis pirmoji.

KIRKORAS

Tai ji gal

Sugriš čia pirmoji?

78

NAŠLĖ

Gal būt ir Alina.

Tik Dievas tai žino...

KIRKORAS

Žinai ką, senoji?
Imu nerimaut aš dėl tavo dukraičių...

NAŠLĖ

Aš irgi. Lyg kažkokia šmėkla galvon man
įlindo. Bet niekas neatmena, pone,
Kad vasarai žydint aviečių nebūtų...
O jei iš tikrųjų jau taip atsitiktų,
Kad nėr avietėlių — taip vakar galvojau,
Kol miegas atėjo. — Jei miško pavėsy
Nebūtų aviečių? Bet paskum pati sau
Kalbėjau: kvaila aš... Juk žirgas, neradęs
Lovy avižėlių, tuoj griebiasi šieno.

Jei dukros miške nesuras avietėlių,
Pririnks žemuogėlių. — Gal būt jūs, karaliai,
Ten savo pilyse žinoti nežinot,

Ką žemuogė reiškia, ką reiškia avietė,
Ką reiškia šienelis, ką reiškia šiaudėliai,
Kas medžio drėvelės ir kas avilėliai?

Jums rūpi kasdieną vien auksas ir auksas...

KIRKORAS

Ak, ne! Netikėk tuo! Mes rūpesčių savo
Prislėgti ne kartą kankinamės rūmuos.
Ak, močia! Kaip mielas man šitasai tavo
Ramutis kampelis!... Kaip miela sėdėt čia

79

Ir laukti kaimietės žmonelės... Kaip švelniai
Lūliuoja krūtinę tas ryto dvelkimas...
O tavo gerumas, nors dėvi prastai tu...

NAŠLĖ

Juk tai išeišginiai drabužiai! Žiūrėki!
Iš medvilnės suknelė... Tik šventėmis dėvi
Panašų papuošalą... — Štai Balladina!

KIRKORAS

Vai, kur ji?

NAŠLĖ

Nėra dar, bet motina jaučia.
Žiūrėk, kunigaikšti! Štai kregždė melsvoji!
Ji, užuot pakilus, pastogėn įsmuko —
Ir tupi ramutė. Jei čia dabar grįžtu
Alina iš miško, tai tu, kunigaikšti,
Išgirstum pastogėj čiulbėjimą, triukšmą...
Kregždutės tik — parr parr viena paskui kita
Tuoju skrenda pas ją iš lizdėlių ir sukas,
Ties jaja, lyg žvaigždžių juodų debesėlis
Ties žvaigžde baltaja...

KIRKORAS

Tai kas jas vilioja

Prie tavo Alinos?

NAŠLĖ

Kas gali ispėti?...

Ak, štai Balladina!

KIRKORAS

Kaip tinka jai juodas
Asotis ant josios galvelės!
(*Balladina ieina miledus galva.*)

Mergele!

Ak, duokš man asotį, o aš tau žiedelį
Užmausiu ant piršto...
(*Ima asotį. Balladina nusisuka.* — *Kirkoras*
užmatoma jai žiedą.)

NAŠLĖ

Kaip tvyks žemčiūgai!

KIRKORAS

Tebūna mum mūsų dienelės, kaip dausus!
Skubėk i seklyčią! Te, papročiu einant,
Tau pomergės pina kasas, mylimoji!
Lai josna prikaišioja tau žiedužėlių!
O paskum tave aš žiedais vainikuota
Paimsiu iš motinos rankų per žmoną.
Vežimas jau laukia — tuoj kunigas bus čia.
(*Kirkoras mėtina.*)

BALLADINA

Ak!...

NAŠLĖ

Ko gi vaitoji? Kam balstančias lūpas
Sukandai?

BALLADINA

Ak, mano brangioji močiute,
Nemoku ištart aš...

NAŠLĖ

Vai, kas tau, dukružė?

Ar tu, suvirpėjus, kaip miško stirnelė,
Norėtum pabėgti nuo nuotakos slenksčio?

BALLADINA

Aš pikta nešu tau...

NAŠLĖ

Ką?

BALLADINA

Ak, netikėki!...

Bet tavo Alina... Jauna sesužėlė...
Taip mylima mūsų... Ak, kaip man jos gaila!...

NAŠLĖ

Vai, ką tu čia klieidi?

BALIADINA

Pati gadinai ja...

Pati tu kalta, kad...

NAŠLĖ

Sakyk gi! Aš mirštu!

BALLADINA

Bijau tau sakyti. Tikėt nenorės gal
Nei meilė akloji, nei motinos jausmas.
Bet kas gi pamanė, kad šis avinėlis
Galėtų pabėgti...

NAŠLĖ

Alina?

BALLADINA

Pabėgo!...

NAŠLĖ

Pabėgo? Ji motinos išsižadėjo?

BALLADINA

Senai jau jaučiau aš, kad taip pasielgs ji.
Mat kažkoks apdriskęs jaunuolis vedžiojos
Su ta mergužele, jai meiliai kugždėjo.
Bandžiau ją sudrausti. Žinai, kaip ji klauso
Sesers patarimų? Ir šandie pabėgo...

NAŠLĖ

Ak, išgama dukra!.. Keliuok pragaran tu!
Senašias akis užmiršai tu, dukrele,
Kad reiks jom raudoti... Gerai! Ir nemano
Jos verkti! — Nes motina turi ne širdį,
Bet vaisių gyvatės... Ją galima piaustyt —
Ir žalčio dalelės tuojau susiaus vėl,
Kaip audeklo rėžtas... — Norėjau ją keikti,
Prakkeikti, kankinti... Žinai, kad tos akys,
Kaip peiliai, va taip jai įsmigtų į širdį!...
Kaip peiliai!... Tik be ašarėlių, kur temdo...
Gal būt tu išvystum pasitutsią senę?...
Bet kam čia raudoti? Nereikia!...

BALLADINA

Ak, Dieve!

Tiek skausmo suteikti!...

NAŠLĒ

Tiek skausmo suteikti!

BALLADINA

Senajai motulei...

NAŠLĒ

O, gerasai Dieve!

Senajai motulei... Bet gali dar grīzt jī...!

Kas žīno... Tiesa, kad jī gali sugrīzt dar?

Kai naktī kada atsisēs prie šviesos jī,

Netyčia išspruks jai: kur mano motulė?

Ar tiek jī beširdė, kad motīnā savo

Visai jau užmirštų?...

BALLADINA

Štai renkas jau žmonės...

(*Girdėti vestuvių muzika.*)

NAŠLĒ

Linksmi ir graudingai jīe groja, dukrele...

Dabar jau tik tu man vienintelis turtas...

Duokš kaktā, dukrele... O čia kas? Dėmelė,

Kaip kraujas, raudona!...

BALLADINA (*išsigandus*)

Kaip kraujas?

NAŠLĒ

Matyti,

Nuo uogų... Nutrint reik...

84

BALLADINA (*šiuoslydamos*)

Pati aš nutrinsiu.

NAŠLĒ

Tebēr dar...

BALLADINA (*trindama kaktā*)

Dabar pažiūrėki!

NAŠLĒ

Vis šviečia,

Kaip tavojo žiedo puikieji rutiniai.

BALLADINA (*stengdamos nutrinti*)

Dabar kaip?

NAŠLĒ

Vis šviečia... Sakytum, kaip jaujoj

Raudonas lapelis...

BALLADINA

Ak, Dieve! Baisu man!

NAŠLĒ

Parodyk man kaktā! Aš tuoj tau nutrinsiu.

Gal būt čia žaizdelė?...

(*Stiepiasi.*)

BALLADINA

Nelieski, nelieski

Dėmės tos!...

NAŠLĒ

Ar skauda?

85

BALLADINA

Nė kiek man neskauda...

NAŠLĖ

Tuojau aš vandens atnešiu iš po topos,
Kur geria žvirblėliai.

(*Nuėina.*)

BALLADINA

Pranyki, dėmele!

(*leina svotai ir pomergės, pasipuošę, su muzika. Jie artinasi prie Balladinos, ši nusigrežta.*)

SVOTAI

Vai, neslėpk veidelio,
Drovi mergužėle!
Tave vyras šaukia,
Putino uogele.
Vai, neslėpk veidelio...

MERGINOS

Nori mum tave pagrobtį.
Tavo vainikėlio gėlės
Lai tave apsaugo!

SVOTAI

Nuo brangiausio, nuo mieliausio
Niekio gėlės nepagelbės
Savo skautumėliu...

(*Merginos duoda Balladinai gėlių.*)

BALLADINA

Šalin! — Ar senai gi jau baltosios rožės
Krauju pražydėjo?... — Išneškit gėles tas!...

(*Ibėga i troba.*)

VIENA IŠ MERGINŲ

Nepriėmė mano gėlių ji!... Iš savo
Senosios bičiulės!...

VIENAS IŠ JAUNUOLIŲ

Štai dulksė spindi
Vežimas! Tai Kirkoras kuniga vėžas.

ANTRAS JAUNUOLIS

Prie aukso karietos saulutė, kaip varis.

TREČIAS VEIKSMAS

PIRMAS PAVEIKSLAS

*Naslės namai, bebaigių degti. — Ties
degėstatis būrelis kaimiečių.*

PIRMA MOTERIS

Na, matot, kaip aitvaras laimę nešioja.
Ta driskė, našlė ta su savo dukraite
Aukšninėj karietoj purvais mus čia taško...

ANTRA MOTERIS

Išties, juk skaudu mum, kad spruksta tatai mum,
Ką gavo kiti čia!

SENIS

O aš jum kartoju,
Kad senė doringa. Pats tėvas Adomas
Galėtų ją vesti. Geriau ji jam tiktų
Už leva...

PIRMA MOTERIS

Nes obuolio ji neįkastų.

SENIS

Atminkit, kad elgetas gydė senelė!
Pati tu, pavydo pilna, gerbiamoji,

Senai jau gal būtum tarnavus šėtonui,
Jei būtų neslaugus...

PIRMA MOTERIS

Ir mano Staselį
Taip pat ji išgydė. Tat aš nepavydžiu,
Nė kiek nepavydžiu. Aš šieno i briką —
Ir baršku i pilį pas senę viešnagėn...

MERGINA

Kaip meiliai sutiktų mane Balladina!
Mottile, ir ašai važiuosiu.

ANTRA MOTERIS

Kaip nori...
Priskink vasykėlių ir rožių laukinių
Vainikui tai poniai.

SENIS

Sakau, nevažiuok tu!
Matai tuos degėsius?

ANTRA MOTERIS

Tai kas gi, kad trobą
Pašiorusia padegė?

SENIS

Jos gėdinas pirkios,
Šiaudu, vasykėlių ir mūsų...

PIRMA MOTERIS

Ak, taip, taip!
Sakau jums, kad jos iš kaimiečių tik juokias.

SENIS

Ak, duokit jom šventą ramybę!

MERGINA

Jaunoji!

Kaip rietė ji nosį! Juk matėte vakar.
Ji vieton vainiko sau kaspinę juodą...
Kad tik išsiskirtų... Kasas padabino
Žiedais ne baltais, bet gelsvais... O veidelis,
Kaip šmėklos... O kiek puikumėlio! Kai juokias,
Dantų neparodo...

ANTRA MOTERIS

Kol saulė ims kepin,
Važiuojam, dukrele, i Kirkoro pili!

ANTRA MERGINA

Vai, ką tu?

MERGINA

Nenoriu.

ANTRA MOTERIS

O senė vežimą
Papuoš tuoj ir darda... Bet kaip ten kalbėti?

SENIS

Maloniai

ANTRA MOTERIS

Važiuoju!

MERGINA

Jom to tik ir reikia.
Išmes tau i kiemą jos duonos riekelę,

90

O tu jom lenkiesi, kaip skrynios viršelis.
Ponia gi pro langą tau ffu tik! — Groviene,
Nešu tau kiaušinių pintinę. — Bet žinot,
Kad ji jau senai kaip grovienė atrodė,
Nes ruošės tekėt už girtuoklio Grabučio.
Juk ne paslatptis tai... Kaip Dievą aš myliu...
Senai susiuostė... Bet kur gi jis dingo?
Jungtuvių nelaukė...

PIRMA MOTERIS

Gal būt, sužinojės,
Skandintis nuėjo iš skausmo.

MERGINA

Vai kur jam
Paskęst neskenduoliui...

PIRMA MOTERIS

Štai skuba Grabutis
Iš miško, kaip visad, palydimas kaimo
Vaikėžų, lyg baubas...

(Grabiecas įbėga i sceną. Paskui ji subėga
ir vaikai.)

MERGINA

Jūs pasikalbėkit.

Jei jis dar nežino, tai jūs jam nė žodžio!
Aš virkščių prirausiu vainikui.

(Nūcina.)

VAIKAI

Grabuti,

Pašokim! Pašok mums!

91

GRABIECAS

Šalin jūs, vaikēzai!

SENIS

Na, kur vaikštīnējai? Kodēl toks surūgēs?

GRABIECAS

A, kur vaikštīnējau?

MERGINOS

Ka dirbai?

GRABIECAS

Aš augau.

VAIKAI

Ak, ka tu kalbi mums?

GRABIECAS

Aš augau.

VAIKAI

Ak, žinom!

Jis asilas buvo!

GRABIECAS

Tylēkit, bīaurybēs,
Nes man dar vis rodos, kad lapais aš ošiu.

Jej šīandīe turēčīau aš tiek šakužēliu,

Kīek vakar turēčīau, aš jū negailēčīau

Sudrožt per pēcius jums.

VAIKAI

Ka kīedi, Grabuti?

GRABIECAS (*seniui*)

Paiškin man, seni, ar galima vasarā? ..
Ar gali taip būti? — Lig šiol aš žievētas! —
Kad virstum žilvičiu?

SENIS

Žilvičiu žaliuoti

Žilvītis tik gali.

GRABIECAS

O aš žaliavau juo...

Žilvičiu! ..

SENIS

Ka kīedi?

GRABIECAS

Sakau, ka sakau jums,

Kad velnias visus jus paverstų šakelēm,

Žilvičio dukrelēm ir pragaro ožkas

Ant jūsų užleisčių! .. Bet aš nusimines ..

Buvau aš žilvītis ...

SENIS

Bet ka gi tai reiškia?

O smuklēj buvai tu?

GRABIECAS

Prieš virsdamas lapais

Aš smuklēj sėdėjau.

SENIS

Ir gėrei?

GRABIECAS

Ir gėriau...

SENIS (*juokdamasis*)

Tai šitas žilvitis, Grabuti, tik sapnas!

GRABIECAS (*rodydamas i degėsius*)

Kur namas?

MERGINA

Koksai?

GRABIECAS

O gi tas, kur gyveno

Našlė su dukraitėm?

MERGINA

Gi štai jis!

GRABIECAS

Parodyk!

MERGINA

Tu girtas!

GRABIECAS

Kur namas?

MERGINA

Gi štai!

GRABIECAS

Lai velnias

Jus girdo rasa, kaip mane jis prigirdė,

Jei namas čia stovi!...

94

MERGINA

Trobelė pavirto

Tau kyšančia nosim raudona, kai pats tu
Žilvičių raudojai.

GRABIECAS

Kad silkė sutonoj

Su velniu tave tuoj sutuoktu!.. O ji kur?

MERGINA

Ar ji?

GRABIECAS

Balladina!

ANTRA MERGINA (*ieina su virkščių*

vainiku)

Ir ji — nebe ji jau!

Ji virkščių vainikas! Ji virkščių vainikas!

(*Meta jam ant galvos vainiką.*)

VAIKAI

Ei-ha! Ant žilvičio ne kriaušės, bet žirniai!

Cha cha cha! Grabuti, sakyk, kur buvau tu?

Lakštingala mylimai atsiuntė vyrą...

MERGINOS

Grabutis — žilvitis!

VAIKAI

Miške jis žaliavo!

MERGINOS

O mylima aukso karietoj išdūmė.

Cha, cha, cha!

95

VAIKAI

Grabuti, vesk raganos šluotą!

Cha cha cha!

SENIS (*ima Grabiečą už rankos*)

Aš smuklėj prie stiklo midučio

Tau viską...

(*Išsiveda Grabiečą.*)

VAIKAI

Kielelė, žvirblelis, smičiukas

Ant Grabko čiulbėjo... Ak, ašai žilvitis! —

Bus dūdų iš jo mums... Pabėgo mergužė!

Cha cha cha! Vai, tūta, žilvitis! Vai, tūta!

(*Vaikai ir visa minia išeina paskui*

Grabiečą.)

ANTRAS PAVEIKSLAS

Puiki salė Kirkoro pily. Įeina susimąsčiusi Ballardina. Ji turtingai paspuošus ir su juodu kaspimu ant kaktos.

BALLADINA (*viena*)

Tat viska, jau viską turiu aš... Belieka

Naudotis... Išmukti, kaip ponai, šypsotis

Ir taip pasijusti, kaip jaučiasi žmonės

Didžiausiosios laimės sulaukę... Daugybė

Žmonių dar labiau negu aš nusidėje —

Ir nieko. — Tik rytmečiais sažinė slėgia,

Tamsiais vakarais ji kankina ir graužia,

O naktį iš miego baisiausiojo kelia...

Ak, jeigu ne tai!.. Tsi!.. Ir sienos kartoja:

Ak, jeigu ne tai!... — Ak!...

(*Įeina apsisėrovęs Kirkoras su savo riteriais.*)

KIRKORAS

Jaunoji žmonele,

Kaip mano pily tu jautiesi?

BALLADINA

Ramniausiai.

(*Fon Kostrinas įeina.*)

KOSTRINAS

Jau riteriai laukia šarvuoti ties vartais.

BALLADINA

Kodėl taip anksti ir visi jūs ginkluoti?

KIRKORAS

Turiu aš keliauti...

BALLADINA

Ak, kur gi?

KIRKORAS

Brangioji,

Šventai aš prisiekiu tylėt apie žygi.

BALLADINA

Išvyksti!... Kokia man nelaimė!...

KIRKORAS

Dėl Dievo,

Neverk, mylimoji, nes tau atsilieps čia

Ne riterio aidas, bet raudantis balsas...

Ir savo meilia šypsena tu nekaustyk

Manęs čia, nes akys, pritemdytos saulės,

Klajos, kaip patamsy... Lai tavo krūtinė,

Giliai atsidusęs iš gaubiančio rūbo,

Manęs nevilioja, lai tavosios rankos

Nulimsta žemyn, kaip vijokliai nuvytę...

BALLADINA (*puldama jam ant kaklo*)

Ak, mielas, kur vyksti? Palauk!... Neišleisiu!

Kodėl tu išvyksti? Kam žodį davei tu?

KIRKORAS

Pats sau, mylimoji.

BALLADINA

Kad Dievas pasijustų

Audringąjį žaibą prieš pasagą žirgo!

Gal būt tavo žirgas, liepsnos išsigandęs,

Umai, kaip perkūnas, sugrižtų į pilį.

Ilgam pasirošęs palikti tu žmoną?

KIRKORAS

Vien trims tik dienelems.

BALLADINA

Esi tu skaičiavęs,

Kiek turi diena valandų ir minučių?

KIRKORAS

Lai žino žmogus, kad Aukščiausias jam leido

Trumpai čia gyventi... Lai savo jis žygiais

Jam būna dėkingas...

BALLADINA

Bet žmonai turi tu

Palikti su jaja...

KIRKORAS

Ak, miela!... Žūt būt, bet

Turiu aš išvykti... Duokš baltą veidelį!...

(*Bučiuoja ją į kakta.*)

Kai svetimos akys švytuoja, žinai tu,

Kad tikrasai bučkis akim tik bučiuoja,

O balstiančios lūpos, kaip bailiosios kregždės,
Skubėdamos turi pagriebt nuo gėlelės
Saldaus pabučiavimo saldžią muselę. —
Lik sveika, žmonele!... Kur motina mūsų?
Tur būt tebermėga?... Pati palinkėk jai.
Turiu aš skubėti.

(Vesdamas ją į šali.)

Ižde pinigėliai.

Linksmi sau gyvenki. — Duokš baltąją kaktą
Dar kartą! — Nemėgstu to kaspino juodo...
Man tavasai veidas juk visas priklaus...
Greičiau nusirišk jį!...

BALLADINA

Ak, vyre, šventai aš

Prisiečiau...

KIRKORAS

Gedėti sesers... Taip... Bet man jau
Sugrižus, kalbėk su Dievu, bet sulaužyk
Tą priesaiką...

BALLADINA

Taip...

KIRKORAS

Nes kitaip — susipyksim,
Brangioji... Ir tai ne juokais, mano miela. —
Lik sveika! — Ei, vyrai, kelionėn! Lai budi
Prie vartų!

(Balladimai.)

Atminki mane tu!...

(Kirkoras su vyratais išeina.)

BALLADINA *(viena)*

Ak, vyre!

Išvyko... Bet kur gi? — Ak, sažinės šliuže!
Šauki tu: štai vyras išvyko ieškoti
Alimos!... O ji jau grabe paguldyla...
Bet jeigu suras jis? Juk taip jis šypojos,
Lyg, tartumei, sakė: aš tau atvešiu ją —
Ir tu numesi tą raiškstėlį...

(Kostrinas įeina.)

KOSTRINAS

Groviene,

Jus grovas maldauja pasiųst jam pro langą
Nors vieną šypsnelį.

(Balladina prieina prie lango ir šypsosi.)

Kai mylimos vyrus

Šypsodamos lydi, jie ašaras lieja.

BALLADINA

(Kostrinui.)

Kas tamsta esi čia?

KOSTRINAS

Sargybos

Aš vadas.

BALLADINA

Aš gausiai atlyginsiu tamstai
Už budrią sargybą.

KOSTRINAS

To ragint nereikia,
Tarnaut tau, groviene. Štai pavedė mudviem

Ta pilį apsaugot ir gint ją nuo priešu.
Ak, mudu abudu budėsim, groviene:
Ties angelu ašai, o jis ties manimi ...

BALLADINA

Sakyk, kuo vardu tu?

KOSTRINAS

Fon Kostrin.

BALLADINA

Ne lenkas?

KOSTRINAS

Iš vokiečių princų aš gimęs.

BALLADINA

Išvarė?

KOSTRINAS

Kaip vargšas paukštelis, liepsnos išbaidytas,
Aš leidausi bėgti. Ir svetimas, savo
Tėvynei nežinomas, Lechams tarnauju.
Lai visa tai man nepagimdo smerkimo!
Tu ar svetima ...

BALLADINA

Ką?

KOSTRINAS

Esi iš dausų tu.
(Išeina.)

BALLADINA (viena)

Kaip greitai čia ašai akim susimerkiau
Su tuo prašalaičiu. — Aš nieku nedėta. —
Aš kažko nustebusiais žvilgiais minioje
Ieškoju. — Tikėjau, kad turi čia rasti
Man artima siela, suprantanti širdį ...
Pradėti? Bet kaip gi? Akim! Jei supras jis,
Prabilti. — Kaip keista, kad žmonės taip bijo
Žmonių, tartum Dievo... Labiau dar, nei Dievo. —
Aš būsiu draši su žmonėmis ...
(Ieina naslė, pasipuošus, kaip antrame veiks-
me, išseiginiiais rūbais.)

NASLĖ

Dukrele,

Sakyk, kas yra? Karalaitis išvyko?

BALLADINA

Tai kas gi?

NASLĖ

Ant ryt po jungtuvų palikti
Jaunutę žmonelė!.. Gal tu ji supykde? —
Tai būtų — nelaimė! — Na, kaip tu miegojai,
Brangi balandėle? Juk sako, kad reikia
Atminti, ką lovoj noujoj pasapnuoji.
O aš sapnavau, kad pas mus atkeliavo

Alina iš pat net dangaus, kaip per jūrą
Plaukias debesėlis, — ir tarė...

BALLADINA

Geriau jau ražančių kalbėtum.
Ak, močia,

NAŠLĖ

Tu nori
Man burną užčiaupti?

BALLADINA

Ak, močia senoji,
Pilis — ne iššnelė... Čia eibės sunkumų...
Ne sapno klausyt čia...
(*Tarnas įeina.*)

TARNAS

Ten kažkokios driskės
Sustojo ties vartais ir drašiai jos rėkia,
Kad leistų įeit pro vartus į pilį,
O mūsų sargyba, kirvius sukryžiuvus,
Pastojo įom kelią. Bet senė valstietė,
Pakilius iš savo vežėčių, vis šaukia
Ir šaukia kareiviams: „Praneškite, berneliai,
Jūs Kirkoro uošvienei, kad Barbarė, —
Sena jos bičiulė, važiuoja lankyt jos“.

NAŠLĖ

Tai mano kūmutė... Ak, kas ten girdėti?

BALLADINA

Šalin tą vežimą!

NAŠLĖ

Dukrele!

BALLADINA

Senoji!
Pilis įkyrėjo? Laimingos kelionės!
Važiok su sene ta...

NAŠLĖ

Ar tame narvely?
Tom josios vežėjom! — Dėl Dievo Aukščiausio!
Ka porini, dukra?

BALLADINA

Ak! Aš tik juokauju...
Liepk šitą vežimą praginti!

NAŠLĖ

Praginkit! —
Praneškite, kad miegu.

BALLADINA (*tarnui*)

Jei šitas vežimas
Klausyt nenorėtų, juk budi sargyba.
Girdi, ką sakau?

NAŠLĖ (*tarnui*)

Tik bėdos nepridirkit...
Kūma ta senoji...

(*Tarnas išeina.*)

Išties, mano dukra, —
Jei jas čia priimti, tai mus čia valstiečiai,
Kaip spietis, apspistų. — Tegu jie iš tolo